

Co se může ČR naučit ze švédské zkušenosti?

**Docent Steven Saxonberg
Uppsala univerzita
a SOÚ AV ČR**

Rozdíly mezi ČR a Švédskem

- Ve Švédsku - jeden stupeň v péči o dítě a v dovolené
- V ČR - jsou dva stupně v jeslích/mateřských školách a v mateřské/rodičovské dovolené
- Ve Švédsku podporují otce být doma s dětmi a ženy pracovat
- Ve ČR podporují ženy být doma s dětmi a otce pracovat

Zařízení péče o děti mladších 3 let v ČR

- Ve ČR bylo 0,7 % dětí mladších 3 let v jeslích (2002)
- **Ale** ještě 9,6 % bylo v mateřských školách
- = 10,3%, což ukazuje, že existuje požadavek pro umístění malých dětí v těchto zařízeních.

Zařízení péče o děti mladších 3 let ve Švédsku

- Jsou levné (je stanoven max. poplatek)
- Mají dobrou kvalitou
- Obvykle jeden dospělý pečující o 3-4 děti
- Výzkumy potvrdily, že ti, kdo navštěvují tato zařízení, v starším věku lépe prospívají
- 37% dětí navštěvují tato zařízení

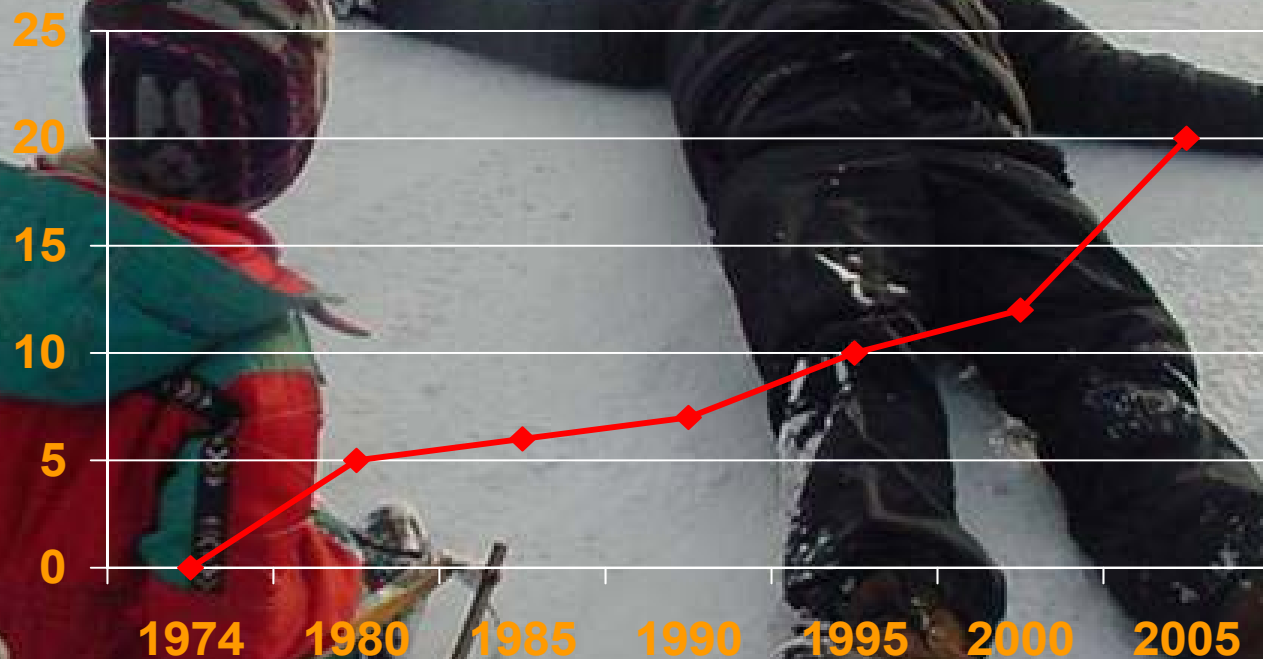
Rodičovská dovolená ve ČR

- Je dlouhá
- Fixní částka
- Nízká úroveň rodičovské dávky
- Otcové nemají žádný podnět být doma s dětmi
- Maminky musí být dlouho doma, protože není místo pro děti v jeslích a mateřských školách

Rodičovská dovolená ve Švédsku

- 13 měsíců jako pojištění (80% platu)
- Často odborové svazy vyjednávají se zaměstnavateli dalších 10 %
- Nesnižuje se výrazně příjem rodiny, když je otec doma
- Ještě další 3 měsíce za fixní částku
- 2 měsíce jenom pro otce + 10 dnů po narození dítě

Můžou se otcové starat o děti?

—◆ % času, stráveného na RD muži

Ještě není rovnost

ALE

kdyby tento trend pokračoval,
tak v roce 2050 by muži strávili

294%! z celkového času rodičovských dovolených

Flexibilní system

- Může se každý den měnit
- Rodič si může vybrat jak dlouho chce být doma
- Například je populární pobírat 50% platu, aby rodiče mohli být doma 2 roky

Výhodný pro ženy

- Nemusí se rozhodovat mezi povoláním a rodinou
- V ČR musí být doma 3-6 let, když mají 2 děti
- Když muži také zůstávají doma, nemají zaměstnavatelé důvod diskriminovat ženy

Výhodný pro muže

- Mají čas na svoje děti
- Mají lepší kontakt s svými dětmi
- Je snazší získat dítě do své péče po rozvodu
- Probíhá diskuse o tom, jestli je dobré rezervovat čas pro otce
- Ale byl problém s přístupem zaměstnavatelů

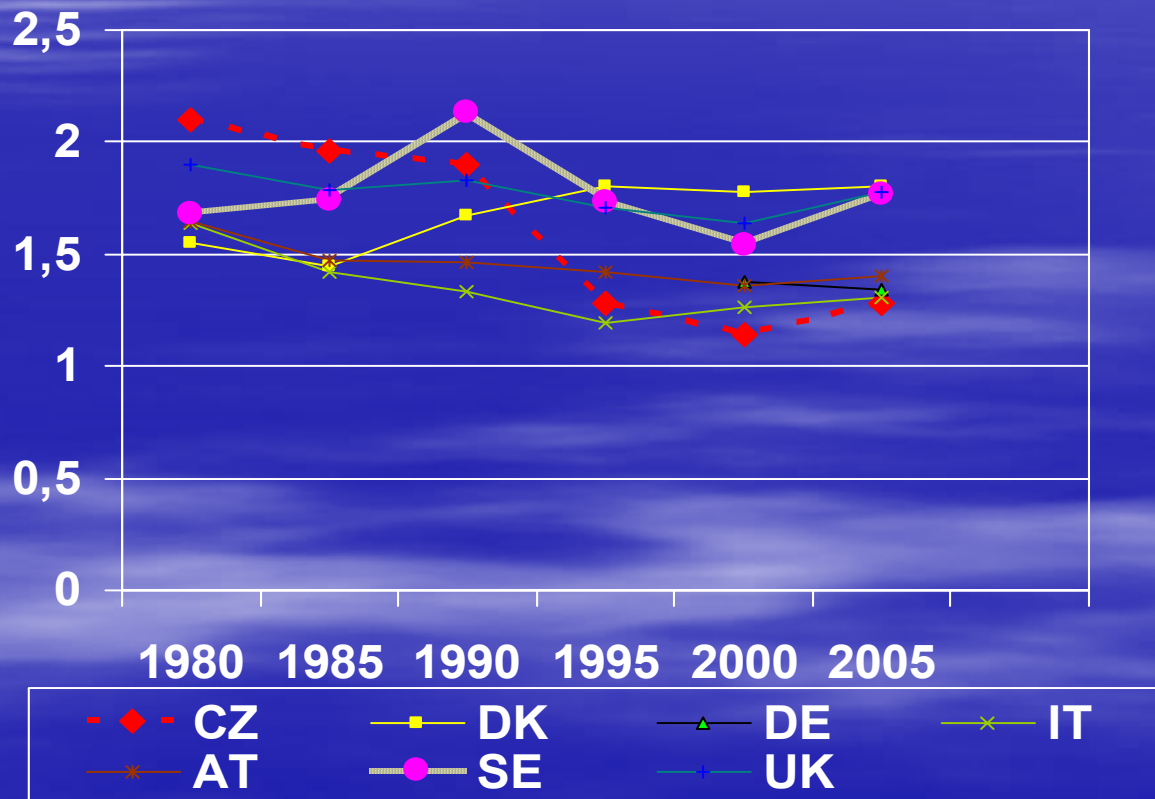
Výhodný pro děti

- Dostanou **dva** rodiče
- Když rodiče se dělí o čas strávený s dětmi, je menší riziko, že se rodiče rozejdou
- Mají oba rodiče, když se rozejdou
- Děti mají kontakt s ostatními dětmi (učí se hře ve skupině)

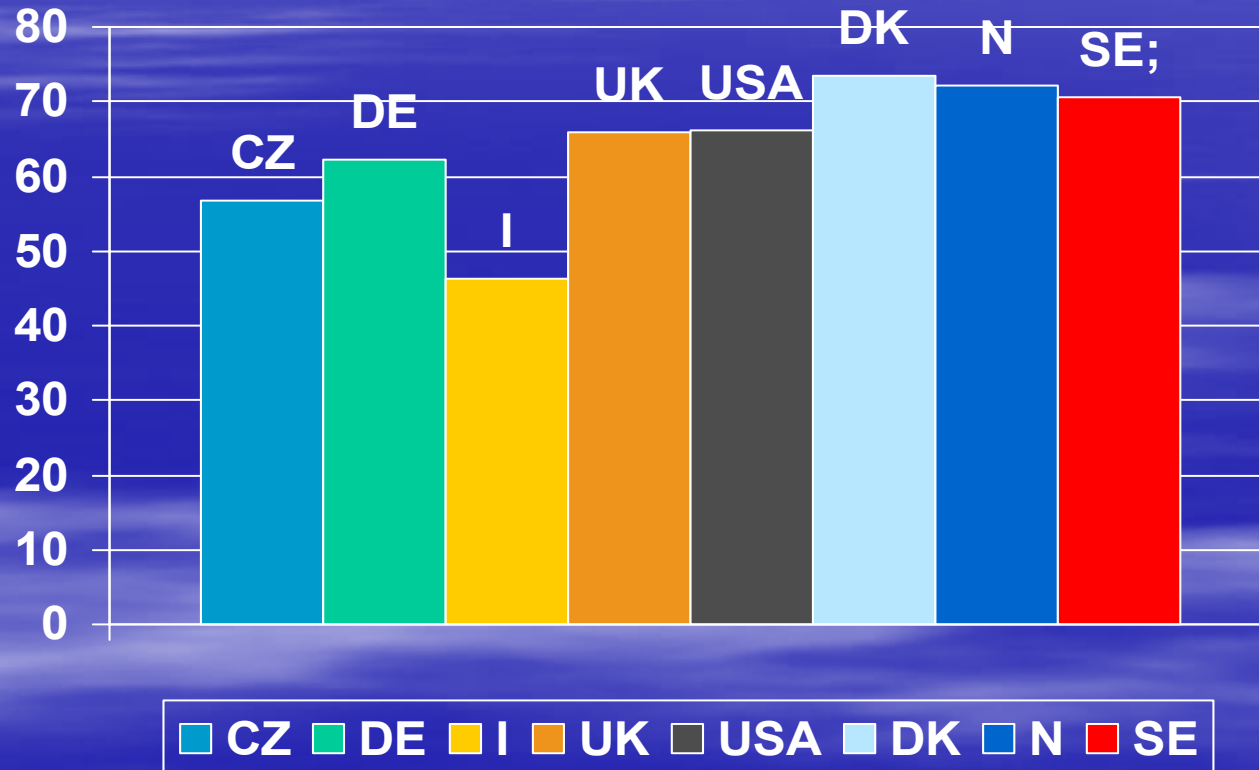
Výhodný pro stát

- Více lidí pracuje a platí daně
- Vyšší porodnost = menší demografický problém
- Výkonnější pro ekonomiku, když je méně důvodů diskriminovat ženy

Porodnost (Eurostats)

Zaměstnané ženy - v procentech (Eurostat za 2005)

Co by bylo možné v ČR?

1. Přinutit mateřské školy, aby akceptovaly děti mladší 3 let
 - Jsou populárnější než jesle
 - Nejsou pod ministerstvem zdravotnictví
2. Podporovat privátní jesle
3. Rozšířit "mateřskou" dovolenou, ale rezervovat několik dalších měsíců pro otce
 - zkrácením nebo postupným rušením rodičovské dovolené se získají finance pro podporu mateřské dovolené